

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

[Super Infortiato 2]

Bartolus <de Saxoferrato>

[Venedig], 30. Juni 1493

De carboniano edicto

[urn:nbn:de:bsz:31-319543](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-319543)

diceret q nonna clausula fuit introducta a iuliano non a patre quoniam filius iungit cum preter hereditate: ut habes in l. si ut pponis. §. i. §. de inof. testa.

Inepos. Jurisconsultus exponit verba posita. §. e. l. i. §. dicitur suo nomine. **Quis filium.** hoc loco in nepotibus naturalibus. secus in legitimis tamen: ut in adoptionibus: ut h. et habuistis no. §. e. l. iij. in glo. magna.

Post emancipata. Jurisconsultus ponit h. primo vnaz. q. cui non rident. secundo ponit aliam cui rident. tertio aliam cui rident. Sed ad. q. non soluta rident gl. antepenult. scilicet ps incipit ibi et pponamus. tertia ibi et cui. Aduertatis quod est valde difficilis in hoc principio. collige casus in tex. ibi finge enim etc. Quero de h. q. nepoti est seruanda portio ex portione. que que sit ista portio diuisi. Dicitur illa de q. fit mentio. §. e. l. q. duos. sed fuit portio antonini nisi dicamus quod fuit idem diuisus pius et antoninus. Alii dicunt quod seruatur per hoc edictum: sed hoc est falsum: quod per hoc edictum nullo modo admittitur nepos: quod non est in parte. Si veritas est quod hic dicitur ex portione diuisi. portio intelligitur. i. ex edicto de lega. postquam et ex portione diuisi. portio que est facta ad illud edictum: et declarauit illud edictum pertinere ad hereditates: ut l. filium. §. sed et si portio. §. de leg. postquam. Hoc premissis quod in primo casu que portio seruatur huic nepoti. In gl. sunt plures. prima est quod seruatur virilis. Hoc est tertia: quod sunt duo filii: ut l. virilis in pn. §. de leg. postquam. Hoc opinio non est vera: quod si hoc habebit iste filius quod non est in familia plus quam si esset in familia. tamen quod ad volentes sustinere conceduntur: et dicitur quod est ratio: quod h. iure suo non per se. Alii hoc timetis dicitur quod seruatur tamen quantum haberet ex hoc edicto. §. quarta. alii idem quod conseruatur tamen quantum haberet si esset in parte. Si prima est vera quod tertia de conseruati. l. q. duos in fi. §. e. nisi diceret illa correctam. quod non est dicendum et hoc tenet D. C. Venio ad secundam partem quam duo erant nepotes quorum vnus erat in parte alter non quantum conseruatur utrumque virilis: hoc est quarta versus sextima. i. octaua. Dicitur gl. sextima: et hoc est verum. Si tunc est gl. dubitatur et sunt verba D. que. §. primo seruatur virilis. hic vero non. Rident D. virilis de intelligitur quod iste accepte persone si habet aliquid ultra quam haberet vnus quod venit per se. ut l. virilis. §. i. §. de leg. postquam. sed in primo casu h. l. si sibi seruatur virilis non habet plus quam haberet ille quod venit per se. Si h. si seruatur ei quarta: et haberet plus quam aliquis ex his quod vocantur ad se. id non seruatur quarta: sed conseruatur ei id quod haberet si in parte mansisset: et quod haberet plus si seruaretur quarta quam haberet si esset in parte. Filius emancipatus cum nepote in parte retento habet dimidia quam partem iuicem: et sic quilibet quarta. Si ergo iste filius quod non esset in parte haberet quarta: ista quarta de veritate tamen a patruo quam a filio et nepote in parte retento: ut. j. in fi. et sic nepos non erit in parte haberet quarta integra: et nepos erit in parte haberet quarta diminuta: et sic nepos non retinet in parte haberet plus quam aliquis ex his quod veniunt per se. quod esse non de. id seruatur ei portio quam haberet si in parte mansisset. ita dicit D. predicta puto vera si ponamus in hac. l. nepos in parte retentus esse partem. vel si ponamus eum institutum: et vellet venire per edictum de iug. omisso beneficio. de le. postquam. Sed si iste nepos in parte retentus esset institutus: et vellet venire per edictum. de le. postquam. ut sibi portio conseruaretur: tunc sibi et alteri nepoti seruaretur tertia: et sic quilibet haberet duas uncias. ita debetis intelligere hanc materiam. Potest enim eligere iste nepos in parte retento beneficium illius edicti de iug. et venire per se. ut eligere beneficium. de le. postquam. ut l. filium. §. oib. §. de le. postquam.

De carboniano edicto. Rubrica.

Dicitur est. §. de bo. pos. tra. et de multis edictis factis circa illud. sed quod edictum carbonianum est factum circa edictum de tra. ita deo sequitur ista rubrica. Querit gl. q.

re dicat carbo. edictum. Dicitur glo. quod a carbo. edictum: ut in glo. habes et bene.

Cui. Jurisconsultus primo ponit edictum naturalis. secundo incipit edictum exponere. scilicet ibi non tamen masculi etc. Habentis hic tria que principaliter ponit edictum. circa illud principium sunt aliquae glo. que recitant verba jurisconsulti posita. j. e. p. totum tit. Sed primo quod utrum iste cui sit controversia sit institutus vel exheredatus. Dicitur. j. ea. l. §. pop. Item de hac controversia: an intelligitur agendo. Dicitur glo. quod non sed tamen excipiendo. tu dicit idem est agendo siue excipiendo. j. e. l. iij. §. parui. quod dicitur ibi: et plenius dicam. j. ea. l. iij. §. missum. Dicitur hic controversia sic si sit inter liberos: an hec sufficit. Rideo sic. sed de controversia est de bonis: ut. j. e. l. iij. §. quis. Item de hac cognita qualiter intelligitur. Dicitur. j. e. l. iij. §. cause. Dicitur h. quod aduersarius mittitur in possessum. si pupillus non satisfacit. quod an sit aliquis casus quo aduersarius mittatur si sibi pupillus cauet. R. sic si aduersarius est in pari gradu cum pupillo: ut l. sed et si is. j. eo. Istam materiam de satisfactione declara in. d. l. de bonis. §. si pupillo. j. eo. et l. sed et si is.

Et generaliter. Op. quod iste sibi conseruatur: tradit: quod primo dicit quod dat feminis hoc edictum: et postea dicit quod illi quod non habent partem. repellunt. sed in testamentis tamen seminarum non habet locum contra ta. ut l. illud. §. ad testamenta. §. de contra ta. So. intellige de feminis descendentes ex virili sexu. Item op. quod instituti et venientes ab intestato veniunt per carbo. et non habent partem. ut. j. e. l. §. pomp. et l. si impubes. Sed hoc sol. glo. et bene.

Si quis. Dicitur declarat illud quod dicitur conseruatur si fiat. §. a quo fit. Na. §. in versi. et generaliter declarauit illud verbum si cui sit controversia. No. tex. ibi cum et si testator etc. ex quo habet quod per se dicat aliquem non esse suum filium non nocet filio: ut hic. sicut nec dicitur matris: ut l. si mulier. §. de pba.

Sed et si quis. Dicitur §. respicit illud verbum inter liberos positum. §. e. l. i. in pn. No. tex. ibi nam versus magis. Item no. tex. ibi sed et si defunctus etc. Ex quo habet quod si defunctus dicat esse seruatum hoc locum carbo. et versus mihi quod contra istum tex. sit tex. l. l. liber. C. de pe. he. de quo dicitur ut dicitur. j. e. l. iij. §. missum.

Pompo. No. ex h. §. quod ei quod habet bo. pos. fm tra. non dat carbo. Secundo no. dram inter iam natum et posthumum. ro dicitur est ut in gl. de et bñ declaratur: ut l. ij. C. de edic. diuisi adri. tol. Quero quod si est: an ille sit filius institutus dubitatur: ut quod aduersari negat te esse illum quem testator instituit tamen quam filium: an habet locum carbo. R. sic. quod eadem est ratio que est in posthumo: ut. j. e. l. iij. §. quis.

Idem ait. Videtur h. quod si aliquis exheredatus tamen quam non filius exhereditatio non valet. Si in. l. iij. in pn. §. de li. et post. Dicitur gl. exhereditatio non valet. si si pber se filium interim tamen valet. Lerte satis potest sustineri et sufficit quod pber se filium semiplene: ut. j. e. l. iij. §. cause quo pbato dat carb. po. ut hic quod ab alio valet exhereditatio: ut l. iij. in pn. et ibi no. §. de lib. et posthu.

Si quis filium. Dicitur incipit iuriscōsultus declarare illa verba que dicuntur quod controversia differri de in tps pubertatis quod interest. Dicitur iuriscōsultus rident: vides in l. nra quod si quod sit contentio de bonis tamen non habet locum carbo. secus si de bonis et statu: quod tunc sic. Quero si testator instituit filium non ut filium: an testum valet. R. sic quod valet exhereditatio sic facta multo magis institui. ut l. iij. in pn. §. de libe. et post. Hoc premissis aduertit ad istum §. quomodo iste filius dicebat se heredem ab intestato si institutus valet. Forte hoc erat quod erat institutus ex minima. Tamen si iura antiq. non poterat agere ad supplementum: sed poterat rube testum: ut l. cum quod tur. et l. oimodo. C. de inof. te. Vel dicitur quod dicebat testum nullum non tamen dicebat bñ. Item opp. quod isti cobides ne

De carb. edic. Rubrica.

Cui. §. si quod De quo videtur in l. filius us. de bis que sunt sui vel alie. iur. C. de ppo. n. R. sic. Adde bal. i. l. i. C. e.

Idem ait. Adde bal. in l. i. C. e. et in d. l. iij.

a C Si mat
pudicat fi
lio. vide vo
anto. i. c. pe
in. ix. col. de
repu. 2 in. c.
c3. el. ij. qui
fi. sint legi
b Erbo
c nianu.
2 idez
videt. vide
bar. in. l. i. §.
p3po. s. c. 2
bal. i. l. i. C.
co.
c §. pube
ri. Et istum
tex. alle. no.
bal. in. l. i. ad
fi. C. de cu
ra. fur.

gat eū filiū: vñ q̄ nō hēat locū carb. q̄ sit cōtrouersia d̄
statu tñ nō d̄ bonis. q̄ bona sūt sibi relicta tāq̄ exneo
2 cessat carb. vt. j. e. l. iij. §. q̄uis. Rñ. imo faciebāt con
trouersia de statu 2 d̄ bonis dicentes nō eē filius: 2 sibi
relictū tanq̄ filio merito si nō est filius institutio nō va
let: vt. l. si p̄. 2. l. nec apud. C. de here. insti. Vel forte te
nebāt eū filiū 2 dicebāt relictū sibi factū esse p̄ditum ex
eo q̄ testm̄ dixit nullum. tñ illa allegatio nō est bona vt
gl. dicit 2 p̄bat. s. de his q. vt indig. l. post legatū i. p̄n.
Itē d̄r hic q̄ si heres cōtendit testm̄ valere nō h̄z locuz
carb. sed certe quatenus p̄tendit valere nō negat euz fi
liū nec est p̄tētio de bonis: q̄ si dicit testm̄ valere etiā p̄
p̄ns dicit se velle dare relictum illi filio. Rñ. l. 3 p̄tendāt
testm̄ valere tñ dicit relictū illi filio nō valere dicitē te
stamētū nullū. vñ alr est cōtentio de bonis n̄ de eo qd̄ fi
lio est relictum: sed de eo qd̄ vltra petit dicitēdo testamē
tum nullum. non tñ q̄stio differtur: q̄ est questio de bo
nis tñ non de statu.

Si mater. Iste. §. h̄z q̄ttuo: ptes no. si sta
r pupilli reuocat i dubio differ
tur qd̄ status: s̄ si redarguit m̄. tūc secus vt h̄. C. Op
po. de p̄mo rñ. ad scōm. In p̄mo qd̄ differt. in scōo nō.
Gl. sol. i. p̄mo dicto q̄ fiebat qd̄ matri 2 puero fil. scōo
matri tñ. hoc videt tenere Ja. de are. 2 By. Vel aliter
in p̄mo rñso fiebat qd̄ puero tñ: 2 nō m̄. i. ij. rñso. m̄i
tñ 2 nō puero. Ista est scōa lec. glo. 2 hoc videt tenere
Ro. in libellis suis sup hoc ti. Intelligit eniz p̄mū rñsū
q̄ fiebat qd̄ pupillo 2 faciēdo q̄onem pupillo p̄ quādā
p̄nam fit m̄i 2 hoc vult dicere tex. in p̄nci. mater redar
guis q̄uis in p̄n. i. ij. rñso mater p̄ncipaliter accusaf. ita
dicit Ro. Videte ista opi. nō videt esse h̄a: q̄ anq̄ ma
ter accuset 2 cōuincat nō pōt ista qd̄ moueri puero: vt
.j. l. p̄xi. nō ergo p̄cedit dictū Ro. q̄ p̄ quādā p̄ntiam
fiet qd̄ matri sustinēdo Ro. dic q̄ ista exceptio q̄ p̄us
debeat fieri qd̄ matri nō opponēbat: 2 sic iudiciū p̄ce
debat: vt. l. i. 2 qd̄ ibi no. C. de ap. 2. l. ij. C. cōi diui. 2 qd̄
ibi no. 2. l. si dicitū. §. si mācipiū. s. de euic. ita pōt susti
neri Ro. tñ diuinatio est. Sed tenēdo aliā opi. quā t̄z
By. 2 Ja. de are. remanet dubiū quō poterat simul 2
sel fieri qd̄ m̄i 2 puero cū accusatio m̄is fit qd̄ crimia
lis. l. l. cornelie de fal. vt. l. i. C. de fal. 2 qd̄ pupilli fit ciui
lis 2 sic debēt diuersos iudices h̄re: vt. l. solemus. §. la
trūculatoz. s. d̄ iudi. Possūm? dicit q̄ 2 n̄fēz agebat
de falso ciuilitē 2 petebāt p̄nunciari p̄tū esse supposi
tū cuius si ad hoc regrebat pupillus 2 eius administra
tores: vñ simul 2 semel istud iudiciū agitabat: merito
d̄z differrī: vt hic. sed in scōo rñ. mater criminaliter accu
sabat. ideo status pupilli nō tangebaf: 2 h̄ innuit text.
h̄. nā in p̄n. tex. dicit mater redarguit. nec dicit quō ci
uilitē vt criminaliter l̄z gl. dicat criminaliter. sed i scōo
rñ. dicit rea postulat: 2 sic accusabat. id qd̄ n̄ d̄z differrī
2 q̄ qd̄ d̄z differrī q̄n̄ m̄ sola postulat rea: vt. j. e. l. iij. §.
ibidē. So. h̄ loq̄ q̄n̄ m̄ erat maior. xxy. ānis. sec? si mi
nor. ar. d. §. ibidē. 2 qd̄ no. j. e. l. si impubes. §. si m̄. Re
assume ergo sic oia p̄dicta q̄n̄q̄z fit qd̄ pupillo tñ. q̄n̄q̄z
matri tñ. q̄n̄q̄z vtriq̄z. Primo casu differt cā status: vt
h̄. i. p̄n. s̄z vñā lec. 2 p̄ totū ti. istū. Scōo casu nō differt 2
hoc. §. in h̄. cū vero. nisi sit minor vñ grauida: vt. j. dicit
Tertio casu q̄n̄ sit qd̄ vtriq̄z q̄lter p̄cedat: vt. s. dixi.
Eduerte aut mater est minor 2 differt qd̄ respectu vtri
usq̄: vt. j. e. l. iij. §. ibidē. 2 qd̄ no. j. e. l. si ipubes. §. si m̄
aut mater erat maior: 2 tūc respectu filij differt: s̄z respe
ctu matris differrī nō d̄z. ar. istius. §. in ver. cum h̄o. ita
videt etiā intelligere Ly. in. l. i. s. ad. l. cor. de fal. in se
cunda op. licz nō ita plene dicit. C. Op. etiā q̄n̄ m̄ so
la arguit p̄ accusationē videt q̄ debeat differrī qd̄ sta
tus: vt. l. si ventris. s. de ven. in pos. mit. So. dicunt qui
dam q̄ illa debet intelligi s̄m p̄cedentē distinctionē q̄
ibi accusabat mater de adulterio ad impediendū partuz
h̄so. nō p̄cedit: q̄ si accusatio est criminalis non pōt si
mul 2 semel detegi p̄tra m̄em 2 partū: q̄ diuersa sūt in

dicia 2 debēt a diuersis iudicibus agitari. Quā dic q̄
ibi accusabat mater sola. fiebat tñ p̄iudiciū patru futu
ro: sed h̄ fiebat p̄iudiciū patru iam nato: 2 est rō. sicut
enim cū mater est minor qd̄ differt: vt dixi. s. ita etiam
q̄n̄ est grauida d̄z differrī: q̄n̄ nō pōt ita sufficiēter defē
dere. itē est rō: q̄ magis fauēmus patru nascituro q̄ iā
nato: vt. l. i. §. si ea. s. de ven. in pos. mit. hoc videt tene
re Ro. sup isto ti. Itē d̄r hic in fi. q̄ sn̄ia lata contra
matrē p̄iudicat patru. §. C. ad. l. cor. de fal. l. i. So. in
telligit gl. q̄ iste ver. referat ad p̄mū casum q̄n̄ agebat
2 matrē: 2 pupillū simul: 2 sic sn̄ia sūt lata 2 pupillum
ita dicit glo. 2 bene. Alij dicit q̄ etiā q̄n̄ sn̄ia est lata cō
tra matrē p̄iudicat filio quo ad p̄bationem: vt. l. i. §. si
cui. s. de ven. inspi. 2 qd̄ no. in. l. edictū. eo. ti. videte l̄z
factū matris p̄iudicat pupillo vel filio quo ad onus p̄
bationis est verū factū matris nō obseruātis ea que di
cuntur in illo titu. de ven. inspicie. non aut factū matris
succumbentis in causa: vt hic. 2 hoc puro verū. Vel ali
ter factum matris non nocet filio in causa principalī:
vt. l. i. C. d̄ falsis. alias sic sed nō placet. quare tene p̄mā
solu. quā dedi. rangif etiā hoc p̄ Ly. C. e. l. i. in. ij. q.
Et faciunt p̄dicta ad q̄onem quā disputauī: an sn̄ia la
ta p̄tra filium p̄o maleficio sufficiat: vt fiat executio cō
tra patrē. dic vt in disputatione mea 2 plene scripsi in. l.
cum filius. j. de ver. ob.

Item mulier. Donec viuit aliquis
ex p̄ncipibus crimi
nis nō potest agi ciuilitē de crimine p̄tra tertiu
h. d. C. No. l. 2 sic h̄es q̄ nō est i p̄tate mea velliz agē
ciuilitē. §. C. q̄n̄ ciui. act. cri. p̄iu. l. i. So. dicit Ja. d̄ are.
2 h̄i 2 multū no. 2 p̄tra criminoluz ego volo agere pos
sum eligere: an velim agere ciuilitē vel criminaliter: vt
.l. i. C. q̄n̄ act. ciui. cri. p̄iudi. ita dicit ipse. ad de nisi i ca
su homicidij: q̄ per ciuile actionē in vna cā nō debet p̄
iudicari cornelie de sicca. criminalis: vt. l. p̄tor edixit
. §. i. j. de iniur. fm lec. Ja. de are. Si vero volo agē cri
minaliter p̄tra tertiu nō possuz agere ciuilitē cōtra ter
tius: vt hic. 2. l. i. C. vbi cause fiscales: 2 refert Ly. latius
in. l. vlt. C. de fide instru.

Arbonianum. In fm tabu. i. in
bo. pos. fm tab.
d̄r hic q̄ posthumo instituto l̄z habeat fm tab.
pōt etiā habere locū hoc edictum. sed qd̄ si iam natus
est institutus. Dicit glo. idē si hec duo negent: sed gl.
.j. p̄xi. §. facit d̄r iam inter posthumum 2 iam natum:
2 idē videt facere tex. s. e. l. i. §. pompo. qd̄ dicem? di
co q̄ idez in posthumo: q̄ nego eū esse institutū: q̄ ne
go istū esse illum quē testator instituit vt filium nō ob
stante. §. p̄po. q̄ ibi denotat facti accidētia: q̄ raro cō
tingit illa p̄tentō q̄ testator errauit in corpe: sed si hoc
cōtingeret verū diceret nostra glo. Dicit hic in fideicō
misso 2 legato habet locum carbo. qualiter intelligat
tur. Dicit glo. duobus modis tene primā que est vera.

Quāuis. C. Op. dicitur hic q̄ scriptio here
di nō datur carbo. contra. s. p̄oxi.
Dicit glo. hic in iam nato. ibi in posthumo vel etiaz in
iam nato esset idem quando esset contentio de substan
tia persone: vt ibi dixi 2 hoc debet intelligi quando de
statu persone non est cōtentio: 2 ideo quia habet pos
sessionem ordinariam non recurritur ad istam: vt. l. q̄
uis. C. de edic. diui adria. tol. 2. l. i. 2. l. ij. quorum lega.
C. Item oppo. j. eo. l. de bonis. §. ita demum. C. Sol.
vt ibi. C. Quero quando mouetur questio status tā
tum: an differatur questio bonorum. Respon. non ga
quando mouetur questio status tantum non bonoruz
ad quid differtur cum non sint inuicēz p̄iudiciales.

Suberi. Nota q̄ decretum surrepticiuz nō
valet: vt. l. cum vero. §. subuentum
.j. de fideicommiss. libe. 2. l. magis puto. §. penul. s. de
re. corum.

Ex. sequenti.

In qbus possessorijs heat locu regula dolo facit q petis q restitutus es. z qualiter sit dubium de manda to pcur. z i coipso q bz infra cae penes se presumat pcur. z qn i cais summarijs sufficiat sumaria cognitio.

Cause. Dic incipit exponere illa verba ca co gnita qa bis in edicto posita fuerut. Op. of hic q dz cognosci summati. ptra. C. e. l. ij Sol. illa sm istam debet intelligi q cognoscetur summatiz. Item dicit hic q summati cognoscit. Sin. l. iudices .C. de iudi. So. spale est hic vt plene no. in. l. iij. s. abid. s. ad exhi. Itē op. dicit hic q pot opponi pue ro peteti carbo. tu no es filius. Contra in possessorijs non bz locu regula dolo facis q petis: vt. l. si qs ad se fundu. C. ad. l. iul. de vi. z plene no. in. l. i. s. i. j. de vi z vi ar. So. in possessorijs no habet locu regula illa. sz in possessorijs adipiscēde habet locu d quo plene i. l. do lo. j. de doli excep. z plene dixi in. l. si socius. s. luci. s. so. ma. Itē of hic q cu no e dubiu de madata admit tit cautio d rato. qro qliter itelligit dubiu d madata. Dicit qdā qn ille q dicit se pcuratorē bz aliqd modi cu saltē qd faciat p eo qd mibi multu plz: z glo. e iuris canonici q dicit q si apud aliqre reperit infra cae e psumptio q sit pcurator: ut no. i. c. i. de pcur. z dixi i. l. vulgo. s. de admi. tu. z de hoc no. p doc. C. de pcur. l. i. z. l. no solū. s. q alieno. s. de pcur. Itē nor. hic q in causis summarijs sufficiat ista pbatio semiplena ita q i ducat psumptionē: z hoc itellige i causis summarijs i qbus piudiciu modicu paraf: tūc. n. sufficiat summaria cognitio q psumptionē iplicat. Si. n. paraf magnū p iudiciu tūc reqrit plena cognitio: sz of summaria quia daf breuiores dilatiōes: z sic no ad pbationē of sum maria: sz quia daf dilatiōes breuiores. ita no. Dy. i. l. i. s. i. j. d preto. sti. z ita dz intelligi. c. illo. z. c. sepe con tingit. de uerbo. signi. in. de. facit ad predicta. j. proxi. s. z qd dicit ibi.

Ex. seq.

Qualiter practicef materia vide i prin. Et qualiter mater admittat testis i ca filij: ibi. Quero quomō. Et qn qs possit petef testes examinari ad eternā rei memo riā: ibi. Videte. Et an infamis de facto repellatur a fe rendo testimonio: ibi. Circa. Et qualiter iudex pnun ciabit super isto edicto cum simul z semel petaf bono rum possessio. z ut. q. differatur vide in fi.

Due autē cause. No. text. ibi fin ge ee testes zc. pri mo qro practica huius materie. Rū. ad hoc vt bñfici um huius edicti cōpetat opz q prius ptraueria stat fiat: ut. j. e. l. s. h. practica ergo erit ista si possidet pu pillus: tūc si alius agit z eū dicens eū no eē filiū: z ipm eē pximiorē ofanguineū tūc pupillus excipiēdo pe teret se tuendū i possessione z qōnem differri: ut. j. e. l. s. missum. z. l. i. c. e. ti. sm vnā lec. Si no no possidet: tūc pmo ipse dz petere agendo petitorio uel possesso rio sm ea q dicā in. s. missum. Et si aduersari dicit eū no eē filiū omisso pmo iudicio dabit de nouo libellū z petet carbo. z. q. status differri in tps pubertatis: z erit forma libelli ista. Lū ego sim filius talis z mibi infera tur qō status z bonorū peto me poni in possessionem ex carbo. edic. z qōnem status differri in tps puberta tis ita format Ros. Al vt puto erat melius vt no petatur precise vt qō status differat in tps pubertatis: sz q pretor cognoscat vt pronūciat differendaz vel non put vtilius esse pupillo iudici videbit. hoc autē pro batur per ea q. j. dicā. C. opo. dicit hic q due sūt cau se congnitionis vna summaria. alia plenaria. ptra imo prima videt plenaria: vt. l. vbiqz. s. i. de ven. in. pos. mit. So. ibi est plenaria. non ideo qa sit imissio sed iō qa venit examinandū an qō status sit differēda vel no in tps pubertatis. vñ hic tex. illum declarat. Quero quō mater admittit ad testificandū p pupillo cōtra l. parētes. C. de testibus. So. spale ē i ca status z i cau

sis ptinētibus ad cam status: ut. l. si arbiter. s. h. s. de pba. Itē of hic q tutores zc. Lōtra in. l. si. s. de test. vbi tutores q agunt cam no pnt ee testes i eadē causa. So. possumus dicere q loqf de alijs tutoribus q qui agant cam status: vel dic spale ē i ca status z i cais pri nētibus ad cam status: sz pma opi. plus placet. Itē qro quō iudex dz hic inuestigare a tutoribus z a ma tre: nōne hoc est z pupillū. si eni format libellus ut di cit Ro. q petaf qō stat differri quō admitteret z pu pillū s. l. iul. s. de testa. Dic q forte petet aduersarius qōnem differri i tps pubertatis nō tutor vel mī. hoc si pot ee vey: qa q cam stat ifert nō pot petere vt disse raf: sz ille cui iserf: ut. j. e. l. s. qd dicemus. Re. putarem libellū nō eē formādū ut tutor petat i libello pise cāz stat differri sz petat cognosci an dz differri ca stat z pe tet pnunciari qō ē utilius pupillo: ut. s. dixi. p hoc fa cit tex. in fi. s. diuus. ibi tutores eoz iudicio expiri vo luit z sic nō petunt dare dilatiōē: sz de hoc cognosci. Vel si vis dicere q petat differri pise dic q iudex nō debebat dare nisi inqstione facta put hoc. s. of. Nō ob. tex. q dic tutores experiri voluit: qa ibi loqf d alijs tutoribus. hic de his q cam agūt. sz pcedēs opi. px. di eta plus placet. i. tex. ibi insinuare zc. Et sic nō periret pbatiōes ut i auē. de test. s. z hoc mō iubemus posita .C. de testi. auct. si no aliqs. Dicit glo. q iste rōnes p batio. nō sunt hodie sufficientes. Videte si pupill possidet: ista glo. dicit veritatē qa reo ad pbandas su as rōnes daf beneficiū ut possit pducere z petere exa minari z publicari ad eternā rei memoriā ut palle. iur. z hac gl. z. l. vl. C. de usu. pu. Si no petit z non possi det z sic sustinet partē actoris: tūc nō bz beneficiū ut possit petere examinari z publicari: sz pot petere exa minari tūc nō publicari cū timet de morte testium vel eoz absentia diuturna: ut in. c. qm frequēter. ex ut lit. nō pte. z hoc si pot incōtinēti agere. secus si nō pt age re incōtinēti ut qa huius agēdi pditionale: tūc pot pe tere examinari z publicari ad eternā rei memoriā: ut l. iul. z ibi plene solet dici. s. ad. l. acql. Alterius q ro quō pot dici q pp tps interuallū nō habeant can dē fidē. Dicit glo. q ptingit duobus modis. vno mō qa efficiunt infames de iure uel de facto: z sic non ha betur tāta fides: qa ispicit tps redditi testimonij: ut. l. iij. s. de testi. Circa hāc. q. qro vtz infamis de scō repellat a ferēdo testimonio: z vt tex. q sic in. l. cassius .s. de sena. Sed glo. hic nō dicit q repellat: sz minor fides adhibet: z vey dicit ista glo. qa minus credit: z tūc in subsidiū credit ei: z tūc cū tormentis: ut i auē. d test. s. si no ignoti: z. s. de testi. l. sui. z. l. ob carmen. in fi. nō obstat. l. cassius. qa ifames de facto repellunt. sz qro quo tpe dz ispicit fides z pditio testis: an tpe quo negociū gerit vel tpe quo reddif testimonij. Dic q tpe quo testimonij reddif ut hic i tex. z glo. In triuz vt tex. s. de test. l. ad testiū. s. i. z. l. i. c. d testa. z ibi no. gl. volens soluere istud drium in legibus drijz vt dice re q intelligat de testibus q in iudicio nō habent ne cesse assistere: qa sunt ascripti in instrō publico: vel als nō est necesse q de nouo deponāt. ita no. in. l. i. c. de testa. lz hoc sit satis pbabile: tamē dic quādoqz testis mutat pditionē sui culpa: ut qa pp delictū effici infamis et tūc bz locū hec glo. q inspicitur tempus reddi ti testimonij. quādoqz mutat pditionē absqz sui culpa vt qa credebat se libez tpe testi postea detegit suus z tunc inspicit pditio testis tpe quo negociū gerit. ita lo qf. l. i. c. de testis. ita t3 d3. in summa de test. or. circa fi. qd tene menti. Sz qd si testis tpe testamēti erat bo ne pditionis. tpe redditi testimonij erat ifamio: qd tps ispicitur: Dixi in. l. dāni. s. sabinus. j. de dā. infec. Se cū dā solōnez dat glo. q pot hic c ontingere. s. q testi nō adhibeatur tāta fides pp tps plixitatē: qa nō ita creditur testi de facto longinquo sicut propinquo. p ista opi. facit in auē. hec psti. innouat psti. col. viij. Fac

a C. s. cause. qualiter itel ligitur. Qua liter dicatur dubium de madata. Ad de bal. z imo. i. l. meua. so. ma. per glo. in. c. corā. de of. deleg. z i .l. si. de pact. conuen. b C. p. Proba tio semiplena adde bart. in .l. iudex. C. d iudi. z latius in. l. i. s. h. j. de preto. sti. pula. c C. Due aut cause. quero utrum. vtrū infamis re / pellatur a te stimonio. vi de bal. i. c. i. anremo. dte. q pes ee de fierit. z bar. in. l. cunctos populos. C. d sum. tri. ad de tū quod semp facit sal tem indicij: vt no. bart. in. l. maritus .j. d questio. z vide no. in .c. preterea. de test. cog. z quod ibi p imol. ibi ali / as non ē ne cesse q d no uo deponant adde bald. in c. i. an remo de test. q pa res esse dñe. z quod not. bar. in. l. i. s. seruus d que stio. z omni / no bald. post bar. z alios i .l. i. de testa .

alios debitores h[er]editarios id[em] distiguif: vt ibi d[icitur]. Hec
 so. r[ati]o d[icitur] ibi z. l. i. C. de iudi. z. ibi doc. r[ati]o d[icitur]. C[on]tem
 op. d[icitur] hic q[ui] p[otes]t opponi ista exceptio ne p[ro]iudiciu[m] fiat
 petiti[on]i h[er]editatis mou[er]e. C[on]tra. C. d. peti. here. l. fi.
 Dicit q[ui]d[am] h[ab]e[re] p[ro] illa corrigi n[on] est vera. Sz dic q[ui] lex
 s[er]ua loquit in herede seu possessore p[ro]u[er]o. hic loquit i
 agere z. e[st] bona so. qua[rum] t[er]m[in]i gl. i. l. i. bonifidei. s. de peti.
 here. Vel aliter ibi loquit q[ui] erat contentio inter euz
 qui se heredem dicebat z. alios legatarios vt credi
 tores. sz herat s[er]u[er]e iter eos q[ui] se heredes ad duces
 dicebat z. e[st] bona z. p[ro]bat. z. i. l. n[on] distinguem[us]. s. si q[ui]
 .s. de arbi. dixi plene. j. de excep. l. si p[ro] lit[er]e. C[on]tra op.
 .C. d. ordi. iud. l. i. So. ut ibi. Quero q[ui] e[st] d[omi]nia vtrum
 agat vt bonoz possessor carbo. an int[er]et directas ac
 tiones quo cognosc[er]e. Dicit gl. q[ui] ager vt bo. pos. car
 bo. ager isto mo[do]: ga sicut i alijs bo. pos. decreta an bo.
 pos. ei comperit bonoz possessoria h[er]editatis petiti[on]i:
 vt. l. i. z. ij. de bo. pos. here. peti. z. h[ab]uistis d. bo. pos. l. iij.
 .s. bonoz. ita ipubes decreta bo. pos. carbo. uolebat
 agere ut h[ab]e[re] z. hoc p[ro]bat sol[us] ga erat de mente carbo.
 pos. z. uolebat q[ui] illa cognitio sumaria q[ui] iducebat pre
 sump[ti]one sufficere ad carbo. pos. s. e. l. s. cause suffice
 ret i hac bo. pos. here. peti. q[ui] n[on] p[otes]t ut hic. Sz si vult
 agere directa ut discutiatur v[er]o sit iter liberos v[er]o hoc
 p[otes]t. z. ita habetis intellect[us] hui[us]. s. Quero q[ui]d si mo
 uet p[ro]trouersia de ip[s]i[us] d[omi]ni statu n[on] ip[s]i[us] filij an d[omi]n[us]
 differri p[otes]t carbo. Hic d[icitur] q[ui] sic. vt. s. e. l. i. s. z. h[ab]e[re] re. In
 d[omi]nium uidet. C. de peti. here. l. si liberi. So. ibi p[ro] q[ui]d
 n[on] stat[us] defuncti uertit in dubiu[m] stat[us] filij: ut ga defunct[us]
 dicat h[ab]e[re] z. sic filij n[on] p[otes]t e[st] liber. z. t[un]c differ[er]e. vt. s. e.
 .l. i. s. z. h[ab]e[re] re. Sz si p[ro]pter q[ui]nem status ipsius filij: ut
 ga fuit institut[us] heres ab extraneo: z. t[un]c n[on] differ[er]e: ut
 .l. si liberi. alij legunt h[ab]e[re]. s. alio mo[do] dicetes q[ui] in prin
 cipio missus i possessione solo s[er]uo que pretor studet co
 stituere possessore re ipsa. ita dicit ip[s]i vt cessent s[er]ua p[ro]
 dicta. Et p[otes]t esse i se satis bona ut exponam[us] missu[m]. i.
 mitti iussuz: ga ex solo iussu n[on] constituitur qs possessor
 vt. l. n[on] est. de pig. ac. z. l. cu[m] heredes. de acq. pos. Sz
 t[un]c quero qua actione petat q[ui] q[ui] constituit possessor.
 Dicit glo. actione in factu[m] q[ui] descendit ex quolibz edi
 cto p[ro]toris. vt. l. pe. s. cu[m] p[ro]tor. j. ne uis si. ei. Ist[us] uidet
 mix cu[m] bo. pos. petat officio iudicis ut. l. iij. s. si ca. s. d.
 bo. pos. Dicit quid[am] q[ui] ista q[ui] glo. referat sol[us] ad ca
 sum. s. p[ro]xi. q[ui] quis sol[us] est mitti iussus t[un]c petat actio
 ne in factu[m] vt iste iussus executioni m[an]u[m] militari: vt. l.
 si q[ui] missus. j. ne uis si. ei. Quare d[icitur] q[ui] ista. q. referat
 ad totu[m]. s. z. totu[m] t[un]c. z. bene d[icitur] q[ui] cogat actione in fa
 ctu[m]. Ad ob. q[ui]d no. in. l. iij. s. si ca: ga illud i bo. pos. que
 tribuit ius p[ro] quas nullu[m] aduersario sit p[ro]iudiciu[m]: nec
 requirit q[ui] citatio fiat ut ibi dixi. sed hic loquit i posses
 sione q[ui] est facti z. h[ab]e[re] certu[m] aduersariu[m] z. requirit cogni
 tio put dixi. s. e. l. s. in cause. z. s. si due. id[em] actione i fa
 ctu[m] n[on] iudicis officio explicat. Quero q[ui]n[on] hec actio
 in factu[m] itentat q[ui]d ueniat i ea. Dicit glo. q[ui] corporalia
 t[un]c all. l. ij. j. quoz bo. uel meli[us] eti[am] incorporalia ueni
 unt q[ui]n[on] q[ui] agat p[ro]tra aliquid debitorem ut habuistis. s.
 p[ro]xi. s. z. sic ista possessio h[ab]e[re] aliqd[em] ultra q[ui] interdicitum
 quoru[m] bonoru[m].

Hec autem Et p[ro] hoc oportebit petere
 filiu[m] bo. pos. ordinari[us]. s. j.
 .e. l. si impubes. s. si. Hec glo. corrigebat si uellet int[er]
 tare actione: als secus. z. id[em] dicit glo. oportebit in futu
 rur[us] si uellet int[er]tare actione. sed nuc in carbo. n[on] oport
 ter: z. id[em] no. C. e. l. i. in fi. vlt. glo. z. est satis bona ut dica
 .j. e. l. si ipubes. i. fi. z. tang[er]e. j. l. p[ro]xi. Vel dic q[ui] iste tex.
 vult dicere si pupillus n[on] possidet hereditate paterna
 ad hoc ut pueniat ad bo. pos. carbo. h[ab]e[re] primo int[er]tare
 bo. pos. ordinari[us]: vt sic aduersarij moueat q[ui]nem sta
 tus: ut sic mota q[ui]ne status pueniat ad bo. pos. carbo.
 ad qua[m] n[on] p[otes]t pueniri nisi primo moueat q[ui] stat[us]: vt
 .j. p[ro]xi. s. dixi. s. e. l. s. si due. z. ita p[otes]t intelligi hic.

Deo. Dicit hic ex p[ri]a p[ar]te edicti. que
 ro que est p[ri]a p[ar]te edicti. Dicitur
 qdam p[ro]tra tab. q[ui] p[re]cedit s[er]u[er]e tab. Ad est uer[us]
 quare dic p[ri]ma p[ar]te edicti vocat bonoz pos. ordina
 ri[us]. sequent[er] vocat carbo. q[ui] est extraordinaria. C[on]tra op.
 .s. e. l. iij. s. missu[m]. vbi actione n[on] p[otes]t intentare. dicit
 glo. eti[am] int[er]tabit actionem in factu[m] z. sic ager posses
 sorio t[un]c. Vel dic vt[er]e oibus actionib[us] q[ui] erit pubes z
 liquebit eu[m] hered[em] e[st]. Tu dic q[ui] missus ex carbo. actio
 ne p[ro]tra p[ri]ncipale aduersariu[m] n[on] p[otes]t int[er]tare nisi s[er]u[er]e di
 stinctione[rum] qua[m] vidistis in. s. missu[m]. s. p[ro]tra alios debito
 res p[otes]t int[er]tare s[er]u[er]e distinctione[m] quam dicam. j. e. l. pe.
 C[on]tra op. s. e. l. s. pe. ubi dicit q[ui] vt possit actione inten
 tare oportet petere bo. pos. ordinari[us]. sed hic n[on] pos
 set petere ordinari[us]: ga e[st] exclusus ab ea: vt hic dicitur.
 igit[ur] actione int[er]tare nunq[ui] poterit. Possumus dicere
 q[ui] licet sit exclusus a possessione ordinaria tenebat ius
 adeudi d[omi]ni iure civili ideo actione int[er]tabat z. hoc patet
 ex glo. q[ui] dicit q[ui] liquebit eu[m] heredem n[on] dicit bo. pos.
 Vel dicam q[ui] agnoscer bo. pos. n[on] omittat p[ro] restitutio
 nez in integ[rum]. vt. l. i. C. si ut se ab here. vel bo. pos. Vel
 possum[us] dicere q[ui] in. d. s. pe. debeam[us] legere aliter q[ui]
 glo. ibi dicat q[ui] illa lec. sit p[ro]tra istu[m] tex. z. legamus alio
 modo vt ibi dixi.

Ed si is. Hic incipit exponere tertiū
 caput edicti de satisfactio[n]e.
An autē. Iste. s. facit i ar. ad. q. uos habetis
 in. l. p[ro]gnatis. d. penis. z. s. d. sta. ho.
 .l. ipator. q[ui] suppliciu[m] m[er]itis differ[er]e p[ro] partu[m]. C[on]tra
 ro q[ui]d d[omi]n[us] lactate puez cu[m] alia nutrix n[on] repit: certe
 eade[m] e[st] r[ati]o q[ui] donec n[on] repit alia suppliciu[m] differat p[ro] h[ab]e
 ter. z. sic dicit doc. z. maxie Oldra. Ex. l. sequenti.
 C[on]tra e[st] r[ati]o q[ui] i bo[is] maternis n[on] h[ab]e[re] locu[m] car. z. an q[ui]
 stio stat[us] differatur p[ro] hoc edictum.

De bonis. Quero q[ui] e[st] r[ati]o q[ui] in bo[is]
 maternis n[on] h[ab]e[re] locu[m] edic
 ctu[m] carb. r[ati]o. ga hoc edictu[m] est introductu[m] ad si
 militudine[m] edicti de p[ro]tra tab. vt. l. i. s. i. s. e. s. i. testis
 femina[rum] p[ro]tra tab. n[on] h[ab]e[re] locu[m]: vt. l. illud. s. ad testam[en]ta
 .s. de p[ro]tra tab. ergo. nec carb. It[em] d[icitur] q[ui] differ[er]e q[ui] stat[us].
 sz an differat p[ro] hoc edictu[m]. Dicit gl. q[ui] n[on] sed ex p[ro]stitu
 tione uel it[er]p[re]tatione iurisc[on]sultoz ut hic z. s. e. l. iij.
 .s. q[ui]uis. Et id[em] isto casu ista dilatio poss[et] p[otes]t esse i bo[is]
 maternis z. haberet viz carbo. ut si possidet filiu[m] z. alius
 ageret d[omi]n[us] cu[m] dices eu[m] n[on] filiu[m] t[un]c q[ui] differ[er]e z. inter i
 manet i possessione sic in carbo. ut. l. iij. s. missu[m]. s. e.
 C[on]tra quero d[icitur] hic si sit q[ui] simul d[omi]n[us] bonis paternis z
 maternis z. fraternis q[ui]ro utru[m] h[ab]eat locu[m] missio ex hoc
 edictio. z. vt q[ui] sic. ar. j. e. l. si ipubes. s. si pupillus. p[ro]tra
 riu[m] tenet gl. q[ui] missio n[on] h[ab]e[re] locu[m] nisi in p[ri]nis. z. ad. l. co
 traria[rum] r[ati]o de ut in glo. q[ui]d no.

Ita demū. In tex. ibi explicandū erit. hoc
 e[st] v[er]o ex hoc edicto: sz ex p[ro]stitu
 tione q[ui] differ[er]e. vt. s. p[ro]xi. z. in. l. iij. s. q[ui]uis. s. e. t. uel
 hoc expediebat pupillo.

Qui pupillo. No. tex. ibi hec eni[m] posses
 sio p[ro] satisfactio[n]e cedit. ha
 bes hic q[ui] missio in possessione h[ab]e[re] viz cautionis. s[er]u[er]e in
 .l. si finita. s. elegat[er]. z. s. se. j. de d[omi]n[us]. infec.
 Ex. s. sequenti.

Qui ille q[ui] d[omi]n[us] h[ab]e[re] alim[en]ta d[omi]n[us] h[ab]e[re] exp[er]sas studij.
Ad solū. No. tex. ibi i studio z. c. No. q[ui] ille q[ui]
 d[omi]n[us] h[ab]ere alim[en]ta d[omi]n[us] h[ab]ere e[st] ex
 p[er]sas i studio. s[er]u[er]e. s. ubi pu. edu. s. l. q[ui] filiu[m]. s[er]u[er]e habui
 stis. s. d. ali. z. ci. le. l. legatis. Ego r[ati]o ibi aliud cu[m] debet
 tur ex dispositio[n]e test[am]entis. aliud cu[m] ex dispositio[n]e legis.
 Dices tu q[ui] h[ab]e[re] s[er]u[er]e id[em] q[ui] dixi. s. d. col. bo. l. i. s. nec
 castr[is]. dixi q[ui] p[ro]p[ri]e tenet ip[er]dere i studio filij. Sz r[ati]o
 deo tex. ibi declarat q[ui] h[ab]e[re] loq[ui] i studijs necessarijs s[er]u[er]e
 qb[us] h[ab]e[re] s[er]u[er]e p[ro]p[ri]e z. p[ro]ditione sue p[er]sone uiuere n[on]
 p[otes]t: ut adiscat gram[ma]tica[m] z. s[er]u[er]e. z. tunc d[omi]n[us] impensa ne
 cessaria: ut hic: sed secus in studijs in q[ui]bus homines

Deo ui
 tiatur.
 ibi di
 xi. suppliciu[m]
 differatur pro
 p[ro]tra partu[m] z
 p[ro]pter mulie
 re lactante[m] z
 facit q[ui]d ha
 betur in. l. ij.
 .s. si n[on] pro
 p[ro]pter si quis
 cauti. z. ibi
 doc.

dicuntur militare z sine quibus qd pot honeste vivere sm conditione sue persone. quo casu dic ut ibi dixi.

Post pubertatem. Est hic bono casus et ponit optimam practicam. z hinc hic qd petitor sit reus si vult satisficere etiam post pubertatem. sed quid si neuter vult satisficere Dicit glo. respondeo ex his qd no. s. e. l. si is quoties. z. s. cum aut. ubi dicit qd possessio debet dari curatori bonorum z apud illuz sequestrabil. ad qd facit. l. postq. s. imperator. vt i. pos. le. sed possessio ne data curatori bonorum quis sustinebit ptem actoris? Rñ. ille qui ab initio sustinebat anteq. dare carb. pos. sed. ar. l. si oleu. in prin. s. de dolo. z dixi in l. interesse. j. de acqui. pos.

Impubes. Circa pn. dicit si mile carbo. Dicit gl. qre dicit sile carb. z no rñdet. Tu dic carbo. edictu pncipit vñ iductu ppter liberos legitimos z naturales. z id cu loqur de filiis adoptiuis no vñ qd p prie hoc edictu habeat locu. Hoc no plz. qa cum hoc edictu sit iductu ad similitudine bo. pos. s. ta. ut. s. e. l. s. i. z illud i adoptiuis hylocu. ergo z istud hēbit locu. Sz qre hic dicit sile. Rñ. qa hoc oli pponebat cu qdā solēnitare q hodie cessat z sic hylocu carbo. ad similitudine antique solēnitatis cu qua carb. pponebat ut habu istis no. s. e. l. idcoqz. z. s. de uē. i. p. l. edictu. Itē dicit hic locus erit carbo. edicto. Cōtra imo no hēbit locu carbo. quia pstat eū filiū: ut. j. l. pxi. Sol. itellige h de carbo. vtili: non de directo ut ibi.

Uero. Querit gl. qd ē hoc qd dicit de iure testi z no rñdet. Sz dico qd i qrela iofficiosi testi no fit qd an sit fili: s; an ualcat testm uel no. z sic an excludat a bonis. Est ergo qd de bonis tm z no de statu. iō no dz differri. z ita loqur hic. s. pone qd fili agēs qrela negat fili: qd erit sic dū. Rñ. no poterit fieri missio i possessionez ex carb. s; ex pstitutōe qd qd status differet. z sic iste obtinebit i qrela posito qd sit fili hēbit necesse petere hēditatē ab i testato: z tūc opponet sibi qd stat z hēbit locu carbo. sic dz itelligi hic z. l. q de inof. s. de inof. test.

Si mater. Cōtra. s. e. l. i. i. h. Rñ. h agebat s; matrē tm. ibi no s; matrē z fili um: ut ibi dixi. C Itē op. s. e. l. iij. So. debetis ponere h matrē eē maiore. xxv. anis. sec. si sit minor: ut in drio qa ē hsimilit. maiore diligēt. cam defendere qd si esset minor. Itē sec. si mē esset grauida ut dixi ibi plene. s. e. l. i. i. h. z uid gl. qd icipit imo nunq. z. z. i. p. m. signa.

Quotiens. Ad pmū dicitur op. qd dicitur s; bupsi: qa dicit cu iterponit q carb. pinde ē aci no esset cōtrouersia status. Sz tūc cōtra qa si no esset cōtrouersia no hylocu carb. Glo. sol. C Itē op. qd sufficiat qñ unus p pte defendat: ut. l. si qd putans. s. dani. s. cōi diui. dicit gl. hoc iō: qa perso na defūcti i spicif cu qd est ptrouersia: ut. l. apud iul. ex q. cau. i. pos. ea. ibi qd cu eo ptractū z. z. l. h. z. l. ne in ptes. de exercito. z. l. si cū uno. s. de noxa. z. l. si ex noxa li. s. de peti. here. Nec so. nihil ad ppositū: qa in actis diuiduis sufficit quēlibet hēdez defendere p pte sua: ut. l. iam tm. s. pe. j. iudi. sol. ad hoc facit. l. ij. s. fi. j. de preto. sti. Itē facit. l. hēdes. s. an ea. fa. her. s; ll. allega te i gl. loquūtur i alijs casib. Quare dic qd in cau nro rō est qa missi in possessionez defēdūt tāq. curatores bo noz: ut. s. e. l. s; is. s. i. z uidebitis. j. e. l. pe. z vlt. Sz sicut curatores bonoz dñt isolidū defēdere: ut. l. vlti. j. de cura. bono. dā. z ita isti debent isolidū defendere.

Interdum. Dicitur hic qd si no petijt cōtra tab. s; unū liberū z. C. Gl. op. z sol. tene pmā so. datam in ea.

Si pupillus. Hides hic qñ sit cōtētio de bonis liberti z pris sit z semel qd stat. differtur. z est rō: qa una pētio sequi

tur ad aliā: ut. s. l. pxi. in prin.

Ex. s. sequenti.

An filius pteritus q tacuit p annū faciat recoualescere testamentū de iure ptorio: ibi. No.

Quesitum. Hic est no. s. z difficilis. z de ipso feci magnū festū. C Ad pmū casū op. si no fuit fili: ergo no debuit dari carbo. ut. s. e. l. iij. s. cāe. So. hic fuit modica psumptio p eo ita qd fuit data carb. lz in hitate no fuit fili. s; tūc quō habebit sm tab. cu iteriz hēatur p filio pp illā modicā psumptionez. z hētur p filio aci nulla cōtrouersia fuerit: ut. s. e. l. quoties. z qd status differ. Rñ. sm iura hodierna sm q sufficit sola agnitio esset expeditū: qa i carb. no qritur an sit fili: ut. l. vlti. C. qui admit. ad bo. pos. s; tpa. s; oz. est dicēdū idē qd qñ fuit data s; ta. no fuit qritū an ille fili. cēt pterit. uel no: qa no fuerat data in formā iudicij: ut. l. iij. s. acgrere. z ibi no. de bo. pos. z sic habebit istū effectū: qa iste q habuit bo. pos. sm ta. ager bo. pos. hēdi. peti p tps pubertatis ex uigore illius bo. pos. habite ifra tps pupillariz etatis quā bono. pos. hodie pstat hūisse effectū cū pstat illū pupillū i hitate filiū no fuisse. C Venio ad scōz casū si fili. no petijt s; ta. tūc dat s; tab. C Cōtra h op. si fili. petijt s; tab. ergo pos. carb. no pderit: qa actionē itētare no poterit nisi ordinariā bo. pos. agnoscat: ut. l. iij. s. pe. z. s. e. s. e. Sz cū ipossibile sit q ordinariā agnoscat: qa exclusus ab ea ergo z. cū pstat illū filiū q ē exclusus a ptra ta. no posse habere bo. pos. posito qd qd eū filiū phtea tur ergo carb. no debet dari: ut. j. e. l. cū sine. z. s. de iof. test. l. q de iofficioso. So. dic ut dixi. s. e. l. i. iō nā lz filius sit exclusus a ptra ta. tm pt ad eas reuerti p restitutioez i itegz. ita sentit gl. h in tertio casu. nā si defice ret ois spes deficeret carb. C Venio ad tertiu casū in quo hēs qd fuit pteritus filius suus. iō euz dicēdo nullū posset uenire p unde liberi z stetit ano qd no petijt: vñd liberi ex hoc script. hēs pt petere sm ta. qa ille pteritus tacēdo p annū vñ approbare testm: ut. l. filio pterito. s. de ius. test. z ipse pupillus pt petere carb. si ē ifra ānuz a tpe quo est sibi ptra qd status: ut. s. e. l. iij. i. h. P No. h casuz. expssuz mōtra vltamō. q dicitur ad h ut testm recoualescat de iure ptorio requiritur approbatio filij. Ego dico qd taciturnitas p annuz vñ testm pfirmare ut possit peti sm tab. ut h qd tene mēti. z hoc no. qa hylocu ēt i pe. here. qd est ptra dicta vltamō. i. l. ij. C. de postu. here. isti. dixi in l. filio pterito. s. de in ius. tes. Hoc pmissio si filius esset exclusus seq. qd si qd phtet euz filius euz ad successionē uenire no possz sibi no dz dari car. ut. j. e. l. cū sine. Rñ. pt uenire ad successionez p restitutōez i itegz. Et h dicit gl. pupillus posset restitui ex quo seq. successio a maiori: ut qd no posset restitui tacēdo vñ testm approbare taliter qd p no posset dicere nullū qd tene mēti. Bone qd ex testō qd est nullū no possit adiri hēditas nec bo. pos. sm ta. peti: ut. j. ti. i. h. demuz. s. s. de bo. pos. l. no ē. s. ubicūqz. So. hic fili. no dixit nullū: sec. si dixisset. Item dñ h qd hylocu carb. bo. pos. sm tab. ptra carb. dat ad similitudine bo. pos. ptra ta. ut. l. i. s. i. s. e. s; ptra ta. z s; ta. no pcurrūt. j. ti. i. l. ij. s. expectādi. Glo. sol. tu dic clarus carb. pos. est iducta ad similitudine bo. pos. ptra ta. h est ut illis ppetat carbo. qb. ppetaret ptra ta. si cēt pteriti. s; bene possūt repiri calus i qbus ppetaret carb. pos. no tamē ppetaret ptra ta. z ita hic. Itēz ē dria iter carb. z ptra tab. quia una tribuit ius alia non.

Ecessit. No. hic quādo pstat aliquē esse iter liberos: dubitat tamen de aliq. qualitate. s. an sit in prāte uel no tunc hylocu carb. pos. ex snia non ex uerbis.

Um mulier. Dicitur hic uētri no datur bono. pos. ex carb. ptra. s. de uen. i. pos. mit. l. i. in pn. Sol. expone ex carb. i. ex edicto de uen. i. pos. mit. C Item

a Apu. bes qñ tū. De clara ut per bal. in. l. h. in. viij. colū. in. v. sed hic qñ tur an bon. pos. q tribu. it. C. vñ leg. b. Mo. b. casum. An ad hoc ut testm recoualescat de iure ptorio requiratur approbatio filij. exp. se bal. in hoc tenet cōtrarium in. l. h. C. vñde legit. z in. l. ii. de ptra tab. z in. l. i. C. de ius. z legit. videlz qd ius dicen di nullū non tollat anno. z oēs cōter cōtra bar. in. d. l. filio pre tertio.

dicat in h. nec at. q. mater no aufert pupillo ius ordinariu. S. imo etiā nec ex ordinariu aufert: vt .s. e. l. i. §. fi. r. l. iij. in fi. s. de iure do. So. pcedo q. pupillo no aufert nec ordinariu nec exordi nariu: sed no p iudicat mri qn petit se mitti i pos sessione noie ventris lz cōtra. no. s. de v. in pos. mit. l. i. §. fi. cui. dic. vt ibi.

Um si
c ne. xi.
mita
vt p bal. in
.l. i. C. eo.

Um sine Dicat hic q. exhere datus no hz car. qz si aliqs cōstiteret eū filiū no admitteret. S. s. e. l. i. si ipubes. in fi. vbi pstat que eē exclusum ab illo iure: z sic si aliqs cōstiteret eū filiū no admitteret: z tñ hz carb. So. ibi pōt admitti p res titutionē in integrū: z sic de iure ptoio. nam p carb. pto: sibi subuenit. sed h no pōt admitti ni si p qrelā: z sic de iure ciuili: vñ pto: no subuenit sibi nisi prius intētata querela. **Ultimo** h no. q. interest mea p nunciari me fratrē pp hereditatē fratris: z sic no. ad id qd dixi de actionibus iudicialibus: qz possuz me petere p nunciari fra trē: vt dixi. s. d. ven. in pos. mit. l. vbi cū qz. §. i.

Triptus Ho. casum in quo hereditas no adita trāsmittit. qd dic plene in. l. venter. de ac qui. heredi.

Icia Dic plene de materia huius .l. §. s. e. l. i. in fi.

Veritur Quero qd in pos sessionibus vacatib. puto q. debeat interim mitti in possessio nē si paratus est satisfacere vt sic possessiois pri bus fungeret: vt. s. e. l. de bonis. §. i. Ex. l. sequenti.

An missus ex carboniano possit agere.

Ed sicuti Opp. q. missus ex carbo. no possit res vendicare: vt. s. e. l. iij. §. missuz. Dic glo. q. ibi agebat p principalē aduersariū: hic p alios debitores: z est bona z ipsā approbat doc. in. l. act. in. iij. opp. C. de ordi. iudi. Vel dic dic gl. hic satis dedit. iō agit p pticulares possessores tanq. curato: dat. bonis z est vera: z istaz opi. t3 Ly. C. e. l. i. De hoc an missus ex car. possit age re. hētis in. l. i. in pn. s. e. z. l. iij. §. missū. z. l. ideo qz. z. C. de or. iudi. l. i. in. vj. q. z. C. e. l. i. s. d. inof. tes. l. qui de inofficioso. Et iō p declaratōe oium istoz reassume: aut qs incepit agere anteq. sibi status qd moueret: z tūc postq. qd status icipit sibi moueri pōt omitta pma qōne carb. bo. pos. petere z qd differat qd status in tps pubertatis no distincto prius agebat petitorio vel possesso rio: vt. s. e. l. i. in pn. l3 gl. aliter ibi dicat. ita dz in telligi. l. iij. §. pui. s. e. z ita pōt intelligi. s. e. l. iij. §. pe. fm lec. quā dedi ibi. Aut vult agere post petita bo. pos. z tūc aut agit p principalē aduersa riū: aut p alios pticulares debitores vel possesso res. pmo cāu aut agit possessorio z pōt: vt. s. e. l. iij. §. missuz. z. §. parui. e. l. h3 lec. gl. Aut agit pe torio: z tūc si qd vult agere tanq. car. possessor vt illa sūmaria pbatio q. fuit habita in carb. sibi pfit in hoc iudicio z no pōt: vt. d. l. iij. §. missuz. Si vero vult agere directa petitione hereditatis z pbare se filiū: z tūc pōt: vt. d. §. missū. Si vero vult agere p alios debitores seu pticulares suc cessores: z tūc aut no satis dedit z no pōt: vt hic a cōtrario sensu. z. l. sed z si is. §. i. s. eo. aut satis dedit: z tūc aut vult agere tanq. heres. z no pōt ne fiat p iudiciū petitoi hereditatis: vt. d. §. mis sum. z. l. si qs libertatē. s. de peti. here. Aut vult agere tanq. curato: datus bonis ex vigore satis datōis: z pōt vt hic fm vnaz lec. vt. d. l. sed is. §.

.i. z. ij. z. iij. s. eo.

De bonoz pos. fm tab. Rubrica.

Dictū est bo. pos. s. tab. vey qz est alia bono rum possessio q. vocat fm ta. q. no hz locū donec pōt intētari ptra tab. vt. j. e. l. iij. in pnci. z. §. i. iō post titulū de bo. pos. ptra ta. segtur de bo. pos. fm tab. **Querit** gl. qre in codice pmo posuit bo. pos. fm ta. z hic postposuit. Dic vt hic in gl. Ex. l. sequenti.

Instra an possint scribi in papyro z i tabula lignea: z an credat lris marmoreis.

Abulas Quero vtrum sit dfa qbus ver bis qs vraf. Gl. q. no z bñ. vt. l. hac cōsultissima. in h. z. l. qm. C. de testa.

Itē dī hic q. no refert in q. materia h fiat. **Quero** quid si scribat in tabula de ere. Rñ. sufficit etiā si i lapide scribat. **Quero** qd si in terra scribat. Rñ. si sigillari potest sufficit. **Ex** hac. l. ex gl. no. q. instrū publicū pōt pu blicari i chartis de papyro: vt hic. dū dic char tis: qz charte dicūt de papyro: vt. s. de le. iij. l. libroz. z ex de pfirmatio. vtili vel inutili. c. cum dilect. z in Spe. de instru. edi. §. postremo. ver. itē q. est scriptum. Scōo no. q. si in tabulis de li gno scribat instra publica eādē fidē portat sicut si in chartis scriberet: vt hic. dū dicit siue lignee sint. p hoc. s. cōmoda. l. i. cōmodato. §. si pupil lares: z hoc ibi tangit p. **Quil. de cu.** **Ultimo** ex qōnibus gl. q. dicūt q. pōt scribi in terra vel la pidib. facit in ar. ad qōnez q. scripturis antiqis factis in lapidib. debeat credi: z hoc est verū si fuit scriptū de priuz volūtate. p hoc est tex. z gl. C. de religio. l. monumētoz. in fi. p hoc qd no. in Spe. de pba. §. nūc videndū. ver. ix. Ex. l. sequenti.

Si pducunt duo instra eodē die facta nec ap paret d. pōritate q. eoz pualet: ibi. **Querit.** Et qd cū duo testes deponūt q. ticius occidit seiuz aliq. q. sempronius qs puniet vide in fi.

Non autem de testa. mi. vbi solus cursus anni irritat tab. Solu. spāle ibi in milite. Itē op. C. de testa. l. sancimus. vbi cursus decen nij mutat testm. So. ibi fuit cursus decenij cū re uocatione facta licz minus solēniter: sed h nulla fuit reuocatio. **Querit** glo. quid si pducunt duo testā eodē die cōfecta nec appet qd prius z qd posterius. querit cui debeat stari. Gl. no. hic plene. z. C. de edic. diui adri. tol. l. fi. z. **Rof.** po nit q. si idē sup hoc ti. i. h. s3 doc. vident dicei sic. Si qdē illa duo testā fuerūt facta sub vna sigil latōe est vnū testm z ambo veniūt ex testō: vt. j. .e. l. §. si qs in duobus. z de tab. exbi. l. locū. §. i. Si aut sūt diuerse sigillationes no tñ app areq. prius z q. posterius. tūc h3. z. **Hug.** dicūt q. nul lus eoz sit heres qd **Dy.** t3: qz est dubiū de viri bus testi ergo no pōt adiri hereditas: vt. l. sed z si de sua. s. de acqui. here. hoc placz. sed recepit duas determinationes. **Primo** fm Jac. bal. vt sit veruz qn neuter possidet: sed si alter posside ret ille obtineret z actor succūberet. **Mā** actor dz pbare testm suū esse factū posterius quo no pro bāte succumbit. p hoc. l. eū actum z qd ibi no. s. de neg. gef. z. l. si matrē. C. de pba. z. l. no so lū. §. sed vt pbari. j. de ope. no. nun. Scōa limi tatio q. p dicta sūt vera qn instituti sunt parīs cō ditionis: q. nullus erat de veniētib. ab intest. no eniz in vno essent instituti cānei in alio veniē

De bono
r u pos. h3 ta
bu. pica.

Abu -
t las de
papy /
ro. Circa in
strumētū pu
blicū i papy
ro facē ad id
qd dixi in J.
sempronius
pculo. d le.
.iij. z adde
bar. in. l. i. cō
modato. §.
sicut. i. fi. cō
mo.

C. s. no at
querit gl. vi
de bal. ang.
z Imo. in. l.
eū q. i pn. s.
de acq. he. z
de hac. q. z
qd i duabus
scētētis s.
rijo z dua /
bus electōi
b. eadē die
factis. vide
bal. in. l. ij. i
pe. colū. C.
qn prouo. z
qd in duob.
instrumētis
factis eodē
die nec appa
ret q. pmo
z qd scdo vi
de bal. no. i
.l. de rebus
C. de dona.
aū nup. z gl.
bar. z bal. in
psti. C. i. §.
qb. z qd in
duob. i. i. rris
pcuratōis
factis eodē
die in vna p
sona. Vide
bal. i. l. falluf
i. rri. col. C.
d fur. z d. q.
glo. vide ali
qd p glo. z
doc. i. c. rno
bus. in gl. i.
de rescrip. i
.vj.
ADDE de
duob. pecu
ratorib. eo
dē die pstita
tis. **Old. cō.**
filio. i.